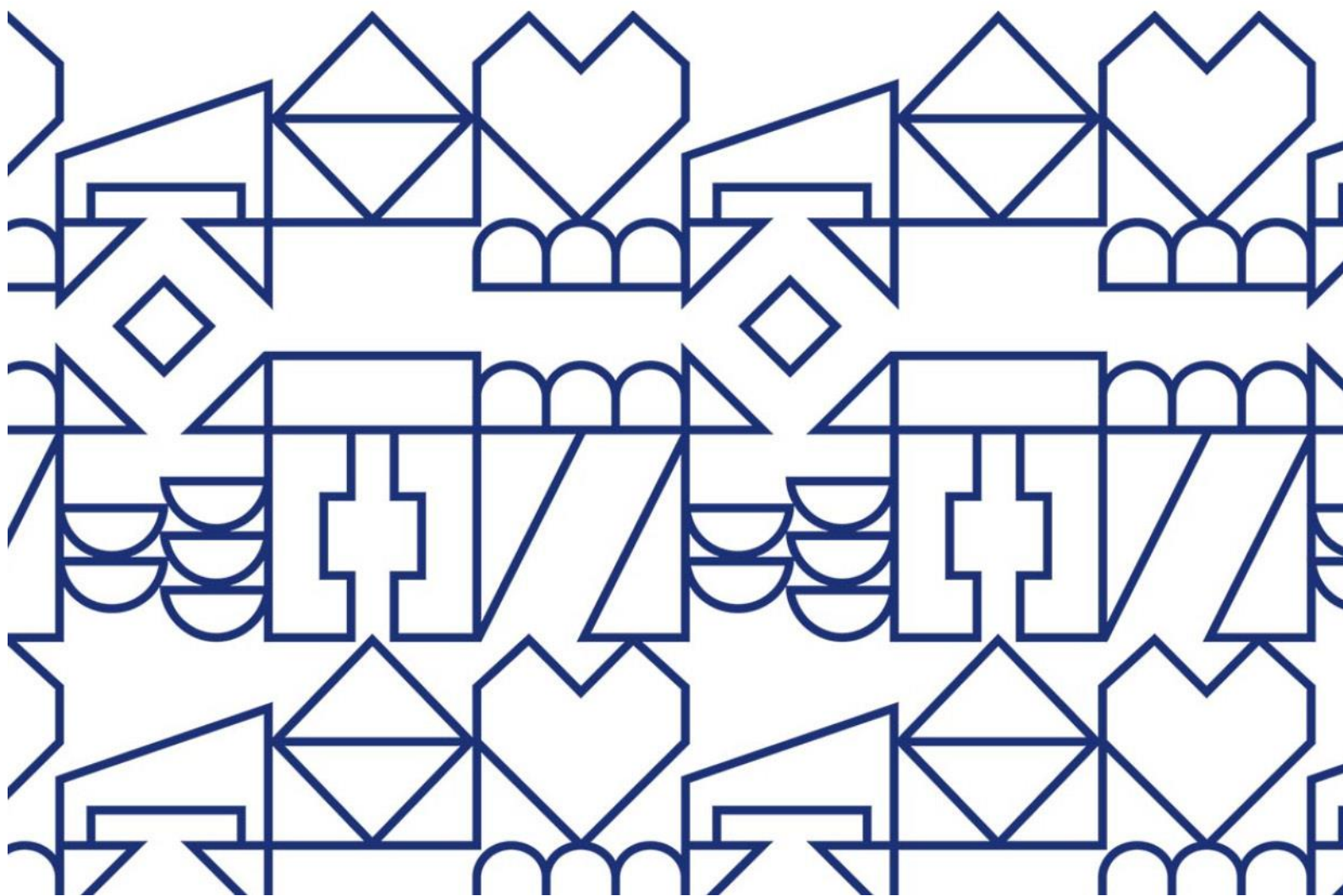

Seinäjoen kaupungin opiskeluhoitosuunnitelma esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen

2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. SUUNNITELMAN PERUSTE	1
1.1 Eri koulutusmuotojen erityispiirteet ja huomioitavat asiat.....	2
1.1.1 Esiopetus	2
1.1.2 Valmistava opetus	2
1.1.3 Lukiokoulutus.....	2
2. OPISKELUHUOLTOTYÖN TAVOITTEET JA KESKEISET PERIAATTEET	3
2.1 Opiskeluhuollon rakenne.....	3
3. TOIMENPITEET OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMISEKSI	5
3.1 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta	5
3.2 Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista	6
3.2.1 Kuraattoripalvelut	6
3.2.2 Neuvola- ja koulupsykologipalvelut	6
3.2.3 Lastenneuvolan ja kouluterveydenhoitajan palvelut.....	6
3.2.4 Koululääkärin palvelut	7
3.2.5 Opiskeluhoitopalveluiden tarve Seinäjoella	7
3.3 Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi	8
3.4 Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yksilökohtaisen opiskeluhuollon toteuttamiseksi	11
3.5 Opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	14
3.6 Laajat terveystarkastukset	15
3.7 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet	17
4. YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPPILAIEN JA HEIDÄN PERHEIDENSÄ SEKÄ KOULUSSA TYÖSKENTELEVIEN JA MUIDEN OPPILAIEN HYVINVOINTIA TUKEVIEN TAHOJEN KANSSA	18
4.1 Kehittämiskohteet	18

5. SUUNNITELMAT OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUUSAAMISELTA, HÄIRINNÄLTÄ JA SYRJINNÄLTÄ SEKÄ KRIISISUUNNITELMA . 19

5.1 Ennaltaehkäisy	19
5.1.1 Vuorovaikutus	19
5.1.2 Toimintakulttuuri	19
5.1.3 Osallistaminen.....	20
5.2 Puuttuminen	20
5.3 Seuranta ja tiedonkeruu	21
5.4 Kriisisuunnitelmat	21

6. TOIMENPITEET JA OMAVALVONTA OPISKELUHUOLLON SEURAAMISEKSI ... 22

7. LIITTEET 23

1. Suunnitelman peruste

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (377/2022 13§) velvoittaa koulutuksen järjestäjiä laatimaan opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman.

Tässä suunnitelmassa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perustemuutoksen tavoin oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisua oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä opetuksen järjestäjä.

Tämä suunnitelma koskee esiopetusta, perusopetusta, perusopetukseen valmistavaa opetusta ja lukiokoulutusta. Eri koulutusmuotojen erityispiirteet on huomioitu määräysten mukaisesti.

Opiskeluhuoltosuunnitelma (2023) on laadittu koulujen ja opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Lasten parlamentti on osallistunut opiskeluhuoltosuunnitelman laadintaan. Lisäksi asia on käsitelty lasten ja nuorten palveluiden ohjausryhmässä.

Suunnitelma saatetaan myös tiedoksi alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmälle. Nuorisovaltuuston edustus on mukana lasten ja nuorten palveluiden ohjausryhmässä. Suunnitelmaa käydään läpi myös oppilaitosten vanhempainilloissa. Tämä suunnitelma on myös osa Seinäjoen kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

Tämä suunnitelma on myös osa Seinäjoen kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

1.1 Eri koulutusmuotojen erityispiirteet ja huomioitavat asiat

1.1.1 Esiopetus

- Opiskeluhoolto on lapsen ja esiopetusyhteisön kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista ja sen edellytyksistä huolehtimista.
- Lapsella on oikeus saada maksutta opiskeluhoolto, jota esiopetukseen osallistuminen edellyttää.
- Opiskeluhooltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.
- Opiskeluhoolto toteutetaan varhaiskasvatuksen, opetuspalveluiden ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä lasten, huoltajien ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Erityisesti tulisi keskittyä koulun aloituksen nivelvaiheen yhteistyöhön.
- Tavoitteena on, että opiskeluhoollon henkilöstö olisi mahdollisimman paljon läsnä varhaiskasvatuksen toimipaikoissa.
- Seinäjoen kaupungissa esiopetus toteutetaan varhaiskasvatuksen päiväkodeissa.

1.1.2 Valmistava opetus

- Opiskeluhoolto toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa.
- Opiskeluhooltotyössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkitsemispalveluista.
- Opiskeluhoollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa.
- Tärkeää on tunnistaa kulttuuriset erityispiirteet. Myös tuen tarpeen arvioinnissa on oleellista tunnistaa, onko kyse kotoutumiseen liittyvistä haasteista, oppimisen tuen haasteista vai opiskeluhoollonpalveluiden tarpeista.

1.1.3 Lukiokoulutus

- Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalvelujen järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi.
- Lukiokoulutuksen opiskeluhooltoon liittyvät linjaukset ja käytänteet on osittain kirjattu myös lukioiden koulukohtaisissa opetussuunnitelmissa.

2. Opiskeluhooltotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilaalla on oikeus saada maksutta opiskeluhoolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluhooltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

2.1 Opiskeluhoollon rakenne

Koulutuksen järjestäjä

Opiskeluhoollon ohjausryhmä (monialainen) Valmistelee koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman. Suunnittelee, kehittää, ohjaa ja arvioi opiskeluhoolltoa	Koulu- ja yksikkökohtainen opiskeluhooltoryhmä (yhteisöllinen) Koulun hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen Kasvun, oppimisen ja koulunkäynnin ongelmia ennaltaehkäisevä toiminta	Monialainen asiantuntijaryhmä Yksittäisen oppilaan asioiden käsittely Vaatii oppilaan/hooltajan suostumuksen Kirjataan opiskeluhooltokertomukseen ja asiakasrekisteriin
---	--	--

Kunnan lasten ja nuorten hyvinvointi- suunnitelma

Opiskeluhoolltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän hooltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Opiskeluhoollto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoollto on kaikkien oppilaitosyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla on oikeus opiskeluhoolltopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhoollto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Opiskeluhoolltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat.

Opetuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä. Seinäjoella tätä tehtävää hoolltaa **lasten ja nuorten palveluiden ohjausryhmä**.

Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon keskeiset periaatteet on kirjattu jäljempänä esiteltävien asiakokonaisuuksien yhteyteen.

3. Toimenpiteet opiskeluhuollon järjestämiseksi

Opiskeluhuollon toteuttaminen perustuu oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin.

3.1 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta

Seinäjoen kaupunki on kasvava kaupunki. Väkimäärä kasvaa vuosittain 200-600 henkilöä. Kaupunki on yksi lapsivaltaisimmista kaupungeista Suomessa. Perusopetuksessa on lv. 2025-2026 noin 7035 lasta, esiopetuksessa noin 603 ja lukiokoulutuksessa noin 1424 oppilasta. Maahanmuutto on kasvanut viime vuosina. Kansainvälinen tilanne, maahanmuutto sekä kansainvälisen opiskelijavaihdon lisääntyminen näkyvät Seinäjoella.

Opetukseen kohdentuva indikaattoritarkastelu ei huomioi samassa suhteessa kasvavaa opiskeluhuoltopalvelujen tarvetta. Oppilaskohtaisen tuen sekä maahanmuuttajaoppilaiden prosentuaalisen osuuden lisäksi tässä suunnitelmassa ohjataan hyvinvointialuetta hyödyntämään resurssitarkastelussa koulutuksellisen tasa-arvon indikaattoreita. Koulut, jotka täyttävät nämä kriteerit, käyvät ilmi liitemateriaalista.

Esiopetuksesta puuttuvat kokonaan edellä mainitut kriteerit ja indikaattorit, koska alle kouluikäisille lapsille ei tehdä muita tutkimuksia kuin neuvolatutkimukset. Kouluterveyskyselyntyyppinen tutkimus olisi tarpeellista tehdä jo 5-6-vuotiaille lapsille sovelletusti. Esiopetusikäisille erikoissairaanhoidon ja vammaispalveluiden palvelut eivät tällä hetkellä toteudu riittävästi. Myös sosiaalihuollon palveluita tarvittaisiin lisää lapsiperheille. Vaativan tuen kehittäminen yhteistyössä olisi tärkeää.

Monet päiväkodit ja koulut tekevät arjessa työtä sijaisperheisiin, ammatillisiin perhekoteihin sekä lastensuojelulaitokseen sijoitettujen lasten ja nuorten sekä heidän huollostaan vastaavien työntekijöiden kanssa. Seinäjoen kaupunki on perustanut lastensuojelulaitoksiin erityisluokkia, jotka luonnollisesti myös merkitsevät yksikkötasolla lisääntyvää opiskeluhuollon resurssitarvetta. Moni oppilas on myös erikoissairaanhoidon asiakas.

Lisäksi kouluissa ja päiväkodeissa saattaa lukuvuosittain olla erityistilanteita, joihin on haasteellista reagoida pitkällä aikavälillä. Näitä tarpeita päiväkodit ja koulut kuitenkin pyrkivät lukuvuosittain seuraavan vuoden resurssikokonaisuutta rakentaessaan huomioimaan.

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät myös yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyössä sekä opiskeluhuollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. **Arviossa hyödynnetään Seinäjoen kaupungin hyvinvointikertomusta, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, kouluterveyskyselyn ja TEA-viisarin tuloksia. Myös koulujen lukuvuosisuunnitelmat ja arviointiraportit ovat keskeinen tietoa tuottava kanava opiskeluhuoltopalveluiden koordinoinnille.** Esiopetukseen olisi varhaisen puuttumisen näkökulmasta tarve kehittää kouluterveyskyselyn kaltainen tiedonkeruu.

Opiskeluhuollon kokonaistarpeita ja käytettävissä olevia opiskeluhuoltopalveluja (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) koskevat tiedot kootaan

kouluista ja lukioista lukuvuosittain syyskuun loppuun mennessä yksikkökohtaisella lomakkeella.

Tiedot ilmoitetaan opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelmassa opiskeluhooltopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhooltopalvelujen riittävyys huomioiden oppilaiden ja kouluyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määrääjassa.

3.2 Arvio käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista

Opetuksen järjestäjän arviossa käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhooltopalvelujen ammattilaisten (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) henkilötyövuodet. Seinäjoen kaupungin opiskeluhooltopalveluiden yleistilannetta ja tarpeita kuvataan tarkemmin alla olevassa tekstissä ja taulukossa. Taulukko kuvaa kaupungin kokonaisuutta.

3.2.1 Kuraattoripalvelut

Kuraattoripalveluiden saatavuus on ollut vaihtelevaa. Kaupunkitasolla mitoitusten saavuttaminen vaatii tarkastelua oppilasmäärän kasvun myötä. Esiopetuksessa on aloittanut kuraattori 1.8.25 alkaen.

3.2.2 Neuvola- ja koulupsykologipalvelut

Neuvola- ja koulupsykologipalveluja kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen opiskeluhoollon toimijoiden kanssa. Tärkeää on mahdollisimman nopea palvelun tarjoaminen erityisesti akuuttien tilanteiden osalta.

3.2.3 Lastenneuvolan ja kouluterveydenhoitajan palvelut

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) laatimien mitoitussuosituksen toteutumista koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa seurataan säännöllisesti. Suositusten ylityksiä esiintyy jonkin verran ja niiden korjaaminen on osa jatkuvaa kehittämistyötä. Resurssia on lisätty alkaneelle 2025-26 lukuvuodelle, mutta tätä työtä jatketaan edelleen.

Seinäjoella esiopetus toteutetaan varhaiskasvatuksen yhteydessä. Esiopetuksen oppilaat saavat oppilas- ja opiskeluhooltolain mukaiset palvelut lastenneuvolan kautta. Haasteena on, että lastenneuvolatyölle määritellyt henkilöstömitoitussuositukset poikkeavat kouluterveydenhuollon suosituksista. Hyvinvointialueelta saadun ohjeen mukaan esikoululaisten terveydenhoitajapalvelut huomioidaan väestörekisteritietojen perusteella, joten erillistä opiskeluhoollon mitoitustarkastelua ei tarvita.

3.2.4 Koululääkärin palvelut

Opiskeluhoollolla ei ole omaa lääkärytövoimaa ja lääkäripalvelut tulevat lähiterveyspalveluista, missä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa tekee moni eri lääkäri. Heidän työpanostaan ei ole mahdollista ilmoittaa henkilötyövuosina.

3.2.5 Opiskeluhooltopalveluiden tarve Seinäjoella

Tiedot opiskeluhooltopalveluiden kokonaistarpeesta kootaan vuosittain peruskouluista, erityiskouluista ja lukiokoulutuksesta omalla tiedonkeruulomakkeella. Tähän suunnitelmaan koostetaan kokonaistarve, joka edellä mainituissa yksiköissä on opiskeluhooltopalveluille oppilasmäärien perusteella. Lisäksi on mahdollisuus kirjata lisätietoja.

Hyvinvointialue seuraa opiskeluhoollon toteutumista lukuvuosittain ja tarpeen mukaan lukukausittain. Lakisääteisen henkilöstömitoituksen mukaan määritetään resurssit keväällä tai alkukesästä, kun tiedot seuraavan lukuvuoden oppilas- / opiskelijamääristä on saatu kunnista ja koulutuksen järjestäjiltä.

Esiopetuksessa olevien lasten määrä kootaan päiväkodeittain ja ryhmäkohtaisesti esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmaan (liite 3).

	Oppilasmäärä	KURAATTORI				TERVEYDENHOITAJA				PSYKOLOGI			
		palvelujen tarve		palvelua tarjolla		palvelujen tarve		palvelua tarjolla		palvelujen tarve		palvelua tarjolla	
		yhteisöllinen työ ja yhteistyö	yksilöllinen työ	yhteisöllinen työ ja yhteistyö	yksilöllinen työ	yhteisöllinen työ ja yhteistyö	yksilöllinen työ	yhteisöllinen työ ja yhteistyö	yksilöllinen työ	yhteisöllinen työ ja yhteistyö	yksilöllinen työ	yhteisöllinen työ ja yhteistyö	yksilöllinen työ
Esiopetus A													
Esiopetus B													
Koulu A													
Koulu B													
Koulu C													
Lukio													
Yht. HTV													

Yhteenvedotaulukkoon merkitään tiedot opetuksen järjestäjän opiskeluhooltopalvelujen resursseista ja niiden tarpeesta. Tiedot ilmoitetaan henkilötyövuosina (HTV).

Lakisääteiset henkilöstömitoitukset:

Kuraattori 670 oppilasta.

Koulupsykologi 780 oppilasta

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen suositukset henkilöstömitoituksesta:

Kouluterveydenhoitaja 460 oppilasta

Opiskelijaterveydenhoitaja 570 oppilasta

Koululääkäri 2100 oppilasta

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen suositukset henkilöstömitoituksesta lastenneuvolatyössä:

Lastenneuvola, terveydenhoitaja 320
Lastenneuvola, lääkäri 2270

Toteutuneet HTV 2024			
2024	terveydenhoitaja	kuraattori	psykologi
perusopetus	16	14	9
lukiokoulutus	1,5	1,3	0,2

3.3 Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on tärkeä osa esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n (opetussuunnitelman mukainen ja opetuksen järjestäjän opiskeluhoolto) mukaisesti yhteisöllisen työn kokonaisuuteen.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto tarkoittaa toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. Koulujen ja päiväkotien henkilökunnalla on ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista.

Seinäjoen kaupungin perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa noudatetaan yksiköittäin seuraavaa suunnitelmaa:

Yhteisöllinen opiskeluhoito

Tavoitteet

- Oppilaitosyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvoinnin seuraaminen, arvioiminen ja kehittäminen
- Oppilaitosympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä huolehtiminen

Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokoonpano ja kirjauskäytännöt

- Opiskeluhoitoryhmää johtaa kouluissa rehtori ja päiväkodeissa päiväkodinjohtaja.
 - Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen tulee ottaa huomioon kaikessa yhteisöllisen opiskeluhoitoon suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä.
- Oppilaitos nimeää yhteisölliseen opiskeluhoitoryhmään huoltajien edustajan sekä oppilasedustajan.** Päiväkoti ja koulu tekevät yhteistyötä tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Ryhmään kutsutaan tarvittaessa muita lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä viranomaisia ja toimijoita.
 - Seinäjoella oppilaitosten yhteisölliset opiskeluhoitoryhmät kokoontuvat säännöllisesti. Koulut ja päiväkodit voivat tehdä yhteistyötä. Säännöllisyys tarkoittaa minimissään 2 x syyslukukaudella ja 2 x kevätlukukaudella. Koollekutsujana toimii oppilaitoksen rehtori tai päiväkodinjohtaja. He toimivat myös ryhmän puheenjohtajina. Kokouksista kirjoitetaan muistiot (käytetään omavalvonnassa)
 - Koulukohtaiset muistiot tallennetaan peruskouluissa ja lukiossa opetuspalveluiden hallinnosta saatujen ohjeiden mukaan tietoturvalisesti.
 - Esiopetuksen yhteisöllisen työryhmän muistiot tallennetaan varhaiskasvatuksen hallinnon ohjeen mukaan.

YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLTORYHMÄN TEHTÄVÄT

1

- Hyvinvointiin liittyvien koko kouluyhteisöä koskevien tavoitteiden asettaminen, konkreettisten toimien suunnittelu, toteutumisen seuranta ja arviointi yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa
- Toimenpiteet oppilaiden osallisuuden lisäämiseksi
- Koulun kiinnittymisen toimenpiteet yhteisötasolla
- Yhteisöllinen koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä käsittelee esimerkiksi seuraavia asioita:

2

- Miten lakien edellyttämää opiskeluhoitoa toteutetaan? (kasvatukselliset ja kurinpidolliset keinot ja niiden seuranta toteutuvat perusopetuslain 35 § ja 36 § mukaan)
- Mitkä ovat toimintatavat kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa (**palo-, terveydensuojelu- ja terveystarkastukset**, opetustilat ja -välineet, eri oppimisympäristöt, välitunnit, turvakävely)?
- Miten yksikössä seurataan poissaoloja, miten niistä ilmoitetaan ja miten niihin
- Tarkastellaan yksikkötasolla, mitä seuraavat Kouluterveyskyselyn indikaattorit kertovat hyvinvoinnin tilasta? 1.Yksinäisyys, 2.Kiusaaminen, 3.Päihteet, 4. Kännykkäriippuvuus, 5.Some, 6.Mielenterveys ja 7.Osallisuus ja kasvu ympäristön turvallisuus

3

- Nivelvaiheiden vastuut ja toimintatavat koulun tasolla
- Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen (päihdetoimintamalli)
- Kouluterveyskyselyyn ja opiskeluhoitoon TEA-viisariin vastaaminen ja tulosten läpikäynti

4

- Opiskeluhoitotyön toteutumisen seuranta ja arviointi(arviointiraporttiin)
- Käsittelee, valmistelee ja toteuttaa yksikkökohtaisen tiedonkeruun joka lukuvuosittain.
- Perusopetuksen arviointikyselyjen tulosten läpikäynti.

*Opetushallitus on antanut perusopetuslain 26§ mukaisen muutosmääräyksen (2022) opetussuunnitelman perusteista koskien poissaolojen ehkäisemistä, niiden

suunnitelmallista seuranta ja poissaoloihin puuttumista. Muutokset on päivitetty eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuihin 4 ja 5. Maakunnallisen ohjeen mukaisesti Seinäjoen kaupungin opetussuunnitelman lukua 5 ”Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyö” on päivitetty, ja luvussa kuvataan **toimintamalli oppilaiden kouluun kiinnittymiseksi, poissaolojen ehkäisemiseksi sekä niiden suunnitelmalliseksi seuraamiseksi ja puuttumiseksi.**

3.4 Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yksilökohtaisen opiskeluhuollon toteuttamiseksi

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan kouluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa seurataan ja edistetään oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhuolto perustuu aina oppilaan sekä tarvittaessa huoltajan suostumukseen.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluita. Oppilaan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Yksilökohtainen opiskeluhoito

Tavoitteet

- Seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista.
- Varhaisen tuen turvaaminen, ongelmien ehkäiseminen ja ratkaiseminen.
- Yksittäisen oppilaan tuen ja opiskeluhoollon tarpeen selvittäminen ja siihen liittyvä monialainen opiskeluhoito.

Tehtävät

- Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen lapsen ja nuoren kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi.
- Annetaan oppilaalle koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa.

Yksilökohtainen opiskeluhoitotyö voidaan aloittaa esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Oppilaan opetusta järjestettäessä käy ilmi, että oppilaan tilanne (koulunkäynti, oppimisen tuki, perhetilanne, vapaa-aika) vaatii monialaista työskentelyä.
- Poikkeaviin opetusjärjestelyihin siirryttäessä (PoL 18§, 20h§).
- Kurinpitörajoitusten tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä.
- Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseksi koulussa.
- Kouluterveydenhuollon laajojen terveystarkastusten perusteella.
- Koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden (nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido tai poliisi) aloitteesta.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 16§:

- Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhoitopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhoollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.
- Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä OHL 15 §:n 1 momentissa säädetyssä määräajassa.
- Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta opiskeluhoollon työntekijään, jollei 18§ 2. momentissa tai muussa laissa säädetä toisin.

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoonpano

- Kootaan tapauskohtaisesti ja harkinnanvaraisesti.
- Ryhmä voi koostua esimerkiksi seuraavista työntekijöistä: terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, opinto-ohjaaja, erityisopettaja ja oppijan ryhmäohjaaja tai keskeinen opettaja. Myös rehtori voi olla jäsenenä. Jokaisella jäsenellä on tietojen suhteen hyväksikäyttökielto.
- Ryhmä nimeää vastuuhenkilön, jolla on kirjaamisvelvoite. Kirjaaminen kuuluu kaikille viranhaltijoille.
- Ryhmän puheenjohtaja vastaa, että asian käsittely kirjataan oppilaan yksilölliseen

opiskeluhohtokertomukseen ja että se säilytetään lain vaatimalla tavalla opiskeluhohtorekisterissä.

- Toiminta ja nimeäminen edellyttävät kaikin osin oppilaan tai hohtajan suostumusta.

Perusopetuslain 16 a ja 17 §:ää on täsmennetty siten, että oppimisen tuen antamiseen liittyvien selvitysten tekeminen ei ole opiskeluhohtoa. Nämä pedagogiset asiat käsitellään pedagogisen tuen ryhmässä.

Kokoontuminen

Monialainen asiantuntijaryhmä

Kokoontuu tarvittaessa.

Yksilökohtainen opiskeluhohto perustuu aina oppilaan ja hohtajien suostumukseen, joten esimerkiksi asiantuntijaryhmän kokoontumisesta tiedotetaan aina hohtajille.

Opiskeluhohtokertomuksen laatiminen

Yksilökohtaisen opiskeluhohton järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot kirjataan opiskeluhohtokertomukseen oppilas- ja opiskelijahohtolain 20 §:n säädösten mukaisesti. Tiedot tallennetaan aikajärjestyksessä ja siihen kirjataan seuraavat asiat:

1. Nimi, henkilötunnus ja kotikunta sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan hohtajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
 2. Asian aihe, tausta ja vireille panija
 3. Tiedot asian käsittelystä monialaisen asiantuntijaryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuvat henkilöt ja heidän asemansa
 4. Suunnitelma toimenpiteistä opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhohton järjestämiseksi ja niiden toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
 5. Opiskelijaa koskeva välttämätön tieto liittyen opiskeluhohtolossa toteutettuihin ja toteutettaviin toimenpiteisiin
 6. Kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammattinsa tai virka- asemansa.
- Monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenet kirjaavat lisäksi omiin rekistereihinsä, kuten lait edellyttävät (esimerkiksi kuraattorit omaan asiakasrekisteriinsä, kouluterveydenhoitajat ja psykologit potilaskertomukseen)
 - Selvitettäessä opiskelijan opiskeluhohton tarvetta tai kun yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän jäsenet toteuttavat jo suunniteltuja yksilökohtaisia opiskeluhohton tukitoimia, asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön on kirjattava opiskelijan opiskeluhohton järjestämisen ja toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot opiskeluhohtokertomukseen. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä.
 - Jos opiskeluhohtokertomukseen sisältyviä tietoja annetaan henkilölle, joka ei osallistu opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhohton tarpeen selvittämiseen tai sen toteutukseen taikka niihin liittyviin tehtäviin, asiakirjaan merkitään, mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. Rekisterin tiedot säilytetään sähköisessä järjestelmässä noudattaen opiskeluhohtolain määräyksiä (oppilas- ja opiskeluhohtolaki 21-22§).

Salassapito

- Opiskeluhoultorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä opiskelijaa taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä (Julkl 24 § 1 mom. 30 kohta).
- Oppilaitoksen henkilöstö, opiskeluhoultopalveluja toteuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt taikka niiden toimeksiannosta tai muutoin niiden lukuun opiskeluhoollon toimenpiteisiin osallistuvat ammattihenkilöt, opetusharjoittelua suorittavat ja muut opetuksen tai yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteutukseen osallistuvat henkilöt taikka opetuksen ja koulutuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten **jäsenet eivät saa antaa sivullisille yksilökohtaisen opiskeluhoollon asiakirjoihin sisältyviä tai muuten tietoonsa saamia yksittäistä opiskelijaa koskevia salassa pidettäviä tietoja, jos siihen ei ole:**
 1. Asianomaisen henkilön tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen laillisen edustajansa kirjallista, yksilöityä suostumusta; taikka
 2. Tiedon luovuttamiseen oikeuttavaa lain säännöstä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 22§).
- Opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhoollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23§).

Tiedonsiirto

Jos opiskelija siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, aikaisemman koulutuksen järjestäjän on pyydettävä opiskelijan taikka hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhoollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhoollon jatkuvuuden kannalta.

Rekisterin ylläpito, tiedonantaja ja vastuuhenkilö

Rekisteriä ylläpitää Seinäjoen kaupunki koulutuksen järjestäjänä. Tiedonanto rekisteristä kuuluu perusopetusjohtajille kirjallista tietopyyntöä vastaan. Käyttäjätunnusten luominen rekisteriin kuuluu opetuspalveluiden TVT-suunnittelijalle. Käyttäjätunnusten tilaamisesta Palveluportaalin kautta on vastuussa yksikön esimies (kouluissa rehtori, esiopetuksessa päiväkodin johtaja)

3.5 Opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi,

mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen. **Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä 36 h §:ssä tarkoitettuna oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa.** Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. **Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.**

Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle ja oppilaan määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.

Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on varattava tilaisuus osallistua tässä momentissa tarkoitettun opetussuunnitelmaan perustuvan henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseen.

3.6 Laajat terveystarkastukset

Oppilaalla on terveystarkastus jokaisella vuosiluokalla eli yhteensä 9 kertaa perusopetuksen aikana. Esikouluikäisten ehkäisevästä terveydenhuollosta ja terveystarkastuksista vastaa lastenneuvola. Jokavuotisten määräaikaistarkastusten lisäksi järjestettävät laajat terveystarkastukset ovat oppilaille ja heidän perheilleen perusopetuksen 1., 5. ja 8. luokalla. Laajaan terveystarkastukseen kuuluu sekä terveydenhoitajan tarkastus, että lääkärintarkastus. Lukiossa opiskelevalla opiskelijalla järjestetään terveydenhoitajan tarkastus ensimmäisenä vuonna.

Perusopetuksessa kouluterveydenhuollon laajoihin terveystarkastuksiin kutsutaan oppilaan molemmat huoltajat. Laajoissa terveystarkastuksissa selvitetään lapsen ja nuoren hyvinvointiin liittyviä asioita kokonaisvaltaisesti. Tarkastuksessa käydään läpi koulunkäyntiin, vapaa-aikaan ja perheeseen liittyviä olosuhteita ja terveystottumuksia sekä tehdään iän ja yksilöllisen tarpeen mukaiset tutkimukset.

Terveydenhoitaja ja lääkäri antavat terveysneuvontaa oppilaalle, vanhemmille ja koko perheelle yksilöllisen tarpeen ja lapsen kehitysvaiheen mukaisesti.

Laajan terveystarkastuksen kokonaisuus voidaan toteuttaa monella tapaa. Tarkastus voi koostua erillisistä terveydenhoitajan ja lääkärin tarkastuksista, erillisestä terveydenhoitajan tarkastuksesta yhdistettynä terveydenhoitajan ja lääkärin yhteistapaamiseen tai koko terveystarkastus voidaan toteuttaa yhdessä tapaamisessa terveydenhoitajan ja lääkärin toimiessa työparina. Yläluokilla tarkastus järjestetään siten, että nuorelle tarjoutuu aina mahdollisuus myös kahdenkeskiseen keskusteluun terveydenhoitajan tai lääkärin kanssa.

Ennen terveystarkastusta täytettävät esitietolomakkeet auttavat kohdentamaan tarkastuksen sisällön lapsen, nuoren ja perheen yksilöllisten tarpeiden mukaiseksi. Myös tapaamisen keskustelussa ja tutkimuksissa esiin tulleet asiat suuntaavat tarkastuksen etenemistä ja sisältöä. Oppilaan kouluhyvinvoinnin arvioimiseen tarvitaan monialaista yhteistyötä. Luokanopettaja tai -valvoja antaa kouluterveydenhuollolle oman arvionsa oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa.

Laajoissa terveystarkastuksissa tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva oppilaan, perheen ja vanhempien tilanteesta ja järjestää mahdollisesti tarvittava tuki. Kokonaiskuva syntyy oppilaan ja vanhempien näkemyksistä, terveydenhoitajan ja lääkärin näkemyksistä ja havainnoista sekä opettajan näkemyksestä. Tarkastuksen kokonaisarvion pohjalta suunnitellaan yhdessä asiakkaiden kanssa mahdollisesti tarvittava tuki. Tukitoimet voivat olla:

- Kouluterveydenhuollon seurantakäyntejä
- Kuraattori- tai psykologipalveluihin ohjaamista
- Monialaista opiskeluhooltotyötä
- Lisätutkimuksia
- Hoitoon ohjaamista koulun ulkopuolelle
- Tukea ja palveluja vanhemmille tai
- Muita sopivia tukimuotoja.

Oppilaan tuen ja avun varmistamiseksi laajojen terveystarkastusten kokonaisarvioista ja jatkosuunnitelmista siirretään tarvittavaa tietoa muille oppilaan kanssa työskenteleville opiskeluhoollon toimijoille, opettajalle/luokanvalvojalle tai muille tahoille.

Tietojen luovuttaminen kouluterveydenhuollosta tapahtuu aina tietosuojalainsäädännön mukaisesti: Kirjallisella suostumuksella tai lakiin perustuen (esim. perusopetuslaki ja/tai oppilas- ja opiskelijahuoltolaki).

Oppilaan potilasasiakirjaan kirjataan mitä tietoa on siirretty, kenelle ja millä perusteella (suostumus tai säädösperuste).

Allekirjoitetut tiedonsiirtoluvat säilytetään alkuperäisinä.

3.7 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet

Koulupäivän aikaisen lääkehoidon vastuu on oppilaan huoltajilla / huollosta vastaavilla.

Mikäli oppilas tarvitsee koulupäivän aikana lääkehoitoa, asiasta sovitaan lääkehoitosopimuksella. Lääkehoitosopimuksen laatimiseen osallistuu kouluterveydenhoitaja, oppilas, oppilaan huoltaja(t)/huollosta vastaavat, koulun edustajat, koulusta henkilö, joka vastaa koulupäivän aikaisesta lääkähoidosta sekä tarvittaessa lääkehoitoon perehdyttämisestä vastaavat työntekijät opetustoimesta ja hyvinvointialueelta. Lääkehoitoa toteuttavalla työntekijällä tulee olla asianmukainen koulutus lääkehoitoon.

Lääkehoitosuunnitelmassa nimetään vastuuhenkilö toteuttamaan tehtyä lääkehoitosuunnitelmaa koulupäivän aikana. Opetuspalveluissa lääkehoitoa antava ohjaaja tai avustaja perehdytetään tehtävään. Perehdyttämisen jälkeen hyvinvointialueen lääkäri vahvistaa luvan lääkähoidon antamiselle. Lääkehoitosuunnitelma tehdään koskemaan myös aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Esiopetuksessa lapselle tehdään lääkehoitosuunnitelma. Erityisruokavalion saa toimittamalla tarvittavat lausunnot kaupungin ruokapalveluihin.

4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoolden ammattilaisten yhteinen tehtävä. Oppilaiden, huoltajien, opetuspalveluiden henkilöstön ja opiskeluhoolden työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhoolden toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhoolden keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

4.1 Kehittämiskohteet

1. Oppilaiden, huoltajien, opetuspalveluiden henkilöstön ja opiskeluhoolden osallisuuden huomioiminen yhteisöllisen opiskeluhoolden toteuttamisessa sekä koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä
2. Opiskeluhoolden moniammatillinen yhteistyö oppilaskohtaisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä
3. Yhteistyömuotojen kehittäminen muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoito ja poliisi. Ankkuri-poliisitoiminnan kehittäminen huomioidaan tässä yhteydessä
4. Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoolden periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta, häirinnältä ja syrjinnältä sekä kriisisuunnitelma

Perusopetuslain ja lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee suojata oppijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Kouluilla on velvollisuus puuttua tietoonsa tulleeseen kiusaamiseen, joka on tapahtunut koulussa tai koulumatkan aikana (Perusopetuslaki 628/1998).

Opetuspalveluiden yksiköillä on kullakin oma kiusaamistilanteen ja häirinnän ennaltaehkäisy- ja puuttumiseen toimintamalli osana kriisisuunnitelmaa sähköisessä pelastussuunnitelma PELSU:ssa. Turvallisuusasiat käydään läpi ja harjoitellaan vuosittain oppijoiden ja henkilöstön kanssa.

Turvallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa rakennetaan yhteisesti oppimisyhteisöjen johdon ja henkilöstön, myös hyvinvointialueen opiskeluhoollon kesken, oppijoita ja huoltajia laajasti ja yhdenvertaisesti osallistaen. Yksikkökohtainen **tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma** on opetussuunnitelman liitteenä.

5.1 Ennaltaehkäisy

5.1.1 Vuorovaikutus

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen on tärkeää kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisessä. Ennakoivalla ja varhaisella tuella, puuttumisella ja ohjauksella edistetään ja seurataan oppijan hyvinvointia ja opiskelun etenemistä sekä ehkäistään ristiriitatilanteita opiskelussa.

5.1.2 Toimintakulttuuri

Koko henkilökunnan velvollisuuksiin kuuluu edistää ja luoda hyvää ja turvallista opiskelu- ja työympäristöä. Oppimisyhteisöissä järjestyssäännöt on laadittu turvaamaan oppimisyhteisön viihtyvyys. Kaikkien tulee noudattaa järjestyssääntöjä. Luokissa voidaan myös sopia lisäksi yhteiset säännöt kiusaamisenvastaiseen toimintaan.

Aikuisten tapa toimia välittyy oppijoille, jotka omaksuvat kouluyhteisön arvoja, asenteita ja tapoja. Esimerkiksi vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä sukupuoliroolit siirtyvät oppijoille. Toimintakulttuurin vaikutusten pohdinta ja sen ei-toivottujen piirteiden tunnistaminen ja korjaaminen ovat tärkeä osa toimintakulttuurin kehittämistä.

Henkilöstö rohkaisee oppijoita tekemään valintoja ilman sukupuoleen, etniseen taustaan, kieleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennakko-odotuksia.

5.1.3 Osallistaminen

Vaikka vastuu kiusaamiseen puuttumisesta on koulun aikuisilla, tarvitaan oppijoita mukaan yhteisöllisen ja turvallisen ilmapiirin luomiseen sekä kiusaamisen vastaisten ohjeistusten ylläpitämiseen. **Tukioppilastoiminnalla** on merkittävä rooli koulun kiusaamisen vastaisessa työssä niin ennaltaehkäisyyn, huomaamisen, kiusaamiseen puuttumisen kuin kiusatun tukemisenkin osalta.

Yksikköjen toiminnallinen **tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma** on kolmen vuoden välein päivitettävä, toimintakulttuuria ohjaava asiakirja. Sen päivittämiseen osallistuvat myös oppilaat ja huoltajat.

Oppijoiden ryhmytymistä tuetaan säännöllisesti, mikä vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Oppijoita ryhmytetään ympäri lukuvuoden, etenkin silloin, kun uusi luokka aloittaa yhdessä, siirrytään yläkouluun, lomien jälkeen, kun joku siirtyy pois luokalta tai luokkaan tulee uusi oppilas.

5.2 Puuttuminen

Opetuspalveluiden tulosalueella emme hyväksy kiusaamista, väkivaltaa, häirintää, rasismia tai syrjintää, vaan ennaltaehkäisemme niitä ja puutumme niihin. Henkilöstön tulee tunnistaa oppijoiden keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä ja puuttua niihin johdonmukaisesti.

Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. (Perusopetuslaki 1267/2013, 29 §, Lukiolaki 714/2018, 40 §)

Alaikäisten oppijoiden kohdalla huoltajat on otettava mukaan tilanteen selvittämiseen mahdollisimman pian.

Pitkittyneissä, vakavissa tai mahdollisen rikosepäilyn sisällään pitävässä tapauksissa, on siirryttävä suoraan moniammatilliseen käsittelyyn. Velvollisuus [lastensuojeluilmoituksen tekemiseen](#) on [ohjeistettu Aaltonetti](#)-intrassa ja [akuutti väkivaltilanne-toimintamallissa](#).

Teemme tarvittaessa yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa kiusaamistilanteiden selvittelyssä ja oppijoiden tukemisessa. Tällaisia toimijoita voivat olla esimerkiksi nuorisopalvelut, seurakunnat, lastensuojelu tai poliisi.

5.3 Seuranta ja tiedonkeruu

Perusopetuksen kyselyt, THL-kouluterveyskysely ja terveydenedistämisen vertailutietojärjestelmä TEAviisari sekä opiskeluterveydenhuollon seurannat antavat tietoa ajankohtaisesti oppijoiden hyvinvoinnista ja kiusaamisen, väkivallan, häirinnän tai syrjinnän kokemuksista.

Näitä tietoja käsitellään opetuspalveluiden yksiköissä yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnittelun ja arvioinnin pohjana.

Seinäjoen kaupungin perusopetuksen [poissaoloihin puuttumisen malli](#) ohjaa koulujen henkilöstöä toimimaan yhdenmukaisesti. [Kouluvalmentajat](#) toimivat mallin perusteella oppijoiden tukena ja linkkinä huoltajiin yhdessä opiskeluhoollon moniammatillisen henkilöstön kanssa.

Maakunnallinen hanke Turvallinen eteläpohjalainen koulu (Opetushallitus) 2025-2027 alkaen 1.10.2025: Eteläpohjalaiset kunnat ovat lähteneet hankkeeseen yhtenäisten toimintamallien luomiseksi kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisemiseen ja niihin puuttumiseen. Koulukoordinaattori on palkattu edistämään tätä työtä yhdessä alueen koulujen kanssa.

5.4 Kriisisuunnitelmat

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoolltosuunnitelmaan sisältyy opetuspalveluiden yksikkökohtainen kriisisuunnitelma.

Yksikkökohtaiset kriisisuunnitelmat sisältävät ohjeistuksen kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle, psykososiaalisen tuen järjestämistahot ja akuutti väkivaltatilanne toimintamallin sekä suunnitelman oppijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Turvallisuusasiakirjat ovat liitteenä perusopetuksen yksikkökohtaisesti laadituissa sähköisissä pelastussuunnitelmissa. Aaltonetti-intrassa on opetushenkilöstön saatavilla myös Seinäjoen kaupungin turvallisuussuunnitelma, opetuspalveluiden valmiussuunnitelma ja yksikkökohtainen kriisisuunnitelma.

Opetuspalveluiden **valmiussuunnitelmassa** kuvataan kriisin johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Opetuspalveluiden viestintäsuunnitelmassa on ohjeistus kriisiviestintään.

6. Toimenpiteet ja omavalvonta opiskeluhuollon seuraamiseksi

Opetuksen järjestäjän seurattavia asioita ovat:

1. Palveluiden riittävyys ja saatavuus
2. Yhteistyön laatu koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen välillä
3. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman toteutumisen arviointi, omavalvonta ja tiedoksianto päättäjille joka toinen vuosi.
4. Koulutuksen järjestäjä seuraa opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista lukuvuosittain opiskeluhuollon ohjausryhmässä (keväällä)
5. Koulutuksen järjestäjä saattaa joka toinen vuosi kasvatus- ja opetuslautakunnalle tiedoksi opiskeluhooltosuunnitelman toteutumisen ja koulujen tilanteen (syksyllä)

Opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Opetuksen järjestäjäkohtaiset opiskeluhooltosuunnitelmat toimitetaan hyvinvointialueelle valtuustokausittain.

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä valmistelee niiden pohjalta alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman, joka liitetään alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Oppilaitokset ja päiväkodit seuraavat:

1. Yksiköt kirjaavat yhteisöllisten opiskeluhooltoryhmien kokoontumiset lukuvuoden alussa vuosisuunnitelmaan koskien tulevaa lukuvuotta.
2. Yksiköt tiedottavat opiskeluhuollosta oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille.
3. Osana omavalvontaa yksiköt arvioivat oman opiskeluhuollon toteutumista yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän kautta.

7. Liitteet

Liite 1 Koulutuksellisen tasa-arvon indikaattorit täyttävät koulut Seinäjoella

Liite 2 Opiskeluhuollon resurssit opetuspalveluissa 2025

Liite 3 Esioppilaiden määrä ja opetusta antavat yksiköt 2025-2026

Liite 4 Yksikkökohtainen kriisisuunnitelma-pohja

LIITE 1

Koulutuksellisen tasa-arvon indikaattorit täyttävät koulut Seinäjoella 2021-2022:

- Lintuviidan koulu
- Marttilan koulu
- Pohjan koulu
- Seinäjoen Lyseo

Postinumeroalueen nimi	Äidinkieli ei kotimainen 2022	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa 30-54-vuotiaista 2022	Työttömien osuus työvoimasta 2022	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa 30-54-vuotiaista 2021	Työttömien osuus työvoimasta 2021 %
KOKO MAA	8,9	14,2	9,6	13,7	10,2
Seinäjoki/keskus	6,4	12,8	10,5	10,8	11,1
Pohja	3,5	8,7	10,5	9,5	10,4
Kasper	6,6	13	12	12,7	13,1

